Handreiking openstellingen Fieldlabs 2.0

Binnen het programma ‘Kansen voor West 2’ heeft de provincie Zuid-Holland een groot aantal nieuwe fieldlabs (mede)gefinancierd. Binnen ‘Kansen voor West 3’ zal de provincie in 2022 inzetten op de doorontwikkeling van bestaande fieldlabs (Fieldlabs 2.0). Deze fieldlabs maken deel uit van verschillende innovatie-ecosystemen en verschillen tevens in ambitie en de mate van maturiteit. De geplande openstellingen bieden daarom de mogelijkheid voor een grote diversiteit aan aanvragen. Daaruit volgt ook een grote verscheidenheid aan activiteiten.

Een veel gestelde vraag m.b.t. de openstellingen Fieldlabs 2.0 is welke activiteiten wel of niet subsidiabel zijn. Deze handreiking is opgesteld om potentiële aanvragers te helpen inschatten of de beoogde projectactiviteiten binnen deze openstellingen passen. Ook zullen we in dit document ingaan op de definitie en voorwaarden van een ‘bestaand fieldlab’. Een belangrijke kanttekening hierbij is dat dit document niet bedoeld is als volledig overzicht van alle ‘subsidiabele’ activiteiten, maar als handreiking / handvat dient voor de aanvragers.

Definitie en criteria bestaand fieldlab

Voor een fieldlab wordt de volgende (brede) definitie gehanteerd:

Een open en fysieke praktijkomgeving met een concrete gedeelde ‘asset’ (faciliteit, infrastructuur, database, toegang tot gebruikers), waarin (regionale) overheden, bedrijven en onderwijs- en kennisinstellingen (triple helix) samenwerken en nieuwe kennis ontwikkelen en toepassen

Deels volgend uit de definitie hanteren we ook de volgende criteria voor een fieldlab:

1. **Fysieke praktijkomgeving met een gedeelde faciliteit en/of infrastructuur:** een fieldlab dient een fysieke locatie te hebben en een ‘asset’ beschikbaar te stellen (machines, infrastructuur, apparatuur, etc.) die partijen samenbrengt.
2. **Open samenwerking met meerdere partijen:** een fieldlab moet toegankelijk zijn voor meerdere partijen om toe te treden. Belangrijk is dat het open karakter van het fieldlab interactie tussen partijen stimuleert. Fieldlabs die uitsluitend toegang bieden aan een gesloten consortium, zien we niet als open samenwerking.
3. **Combinatie van kennisontwikkeling en –toepassing:** in een fieldlab wordt, in een levensechte experimenteeromgeving in een interactie tussen kennisontwikkelaars en kennisgebruikers, nieuwe kennis ontwikkeld, bijvoorbeeld door middel van toegepast onderzoek, testen en demonstreren, en wordt nieuwe kennis toegepast, bijvoorbeeld door middel van productie.

Onder ‘bestaand fieldlab’ wordt een fieldlab verstaan dat:

- Reeds is opgericht en is ingebed in het bestaande regionale ecosysteem;
- De bestaande faciliteiten en/of diensten al beschikbaar stelt aan het MKB/bedrijfsleven.

Doelstelling openstelling Fieldlab 2.0

De openstellingen in 2022 focussen zich op de doorontwikkeling van bestaande fieldlabs. Het doel van deze openstelling is drieledig en aanvragen moeten in ieder geval betrekking hebben op één van de volgende drie doelen:

- De **fysieke doorontwikkeling** van het fieldlab (uitbreiding huidige locatie, aanbouw nieuw onderdeel, nieuwere en betere test- en demofaciliteiten, etc.).
- De **organisatorische doorontwikkeling** van het fieldlab (grotere organisatie, betere positionering, aangaan partnerships met organisaties zoals brancheverenigingen, kennis- en onderwijsinstellingen, etc.).
- De **thematische doorontwikkeling** van het fieldlab (denk hierbij aan een innovatieprogramma op een specifiek thema waar het fieldlab zich voorheen niet op focuste, zoals het starten van een project vanuit een robotica-fieldlab gericht op de samenwerking met de tuinbouw, etc.).

Alle bovenstaande doelstellingen dragen bij aan het kunnen opschalen, uitbreiden of verbeteren van de dienstverlening van het fieldlab. Vanzelfsprekend is een project dat betrekking heeft op een combinatie van bovenstaande doelen ook goed mogelijk.

Mogelijke voorbeelden activiteiten en kosten

Rekening houdend met de drie genoemde doelen kan men denken aan mogelijke typen activiteiten die staan opgenomen in onderstaande lijst. Belangrijk is dat de activiteiten en kosten in de projectaanvraag proportioneel zijn aan de doelstellingen van deze openstelling. Let op: deze lijst dient enkel als handreiking en is dus niet limitatief!

1. Opschalen en/of aanschaf nieuwe test- en demofaciliteiten: hiermee bedoelen we de opschaling of vernieuwing van de infrastructuur waarmee bedrijven hun producten of processen kunnen testen zodat bedrijven met nieuwere apparatuur en/of op grotere schaal kunnen testen en demonstreren;
2. Uitbreiding fysieke ruimtes: hierbij gaat het om een opschaling van het huidige fieldlab met als doel om bijvoorbeeld meer bedrijven te kunnen huisvesten of om meer bijeenkomsten te organiseren met als doel de versterking van het ecosysteem. Belangrijke eis is dat deze kosten uitsluitend subsidiabel zijn als deze ook gepaard gaan met een kwalitatieve upgrade van de infrastructuur (zie puntje 1);
3. Business development: hierbij kan het onder andere gaan om (i) het stimuleren van bedrijven om binnen het ecosysteem van het fieldlab te gaan participeren ter versterking van dat ecosysteem; (ii) het organiseren van netwerkevents en/of activiteiten om het fieldlab te promoten en om bedrijven meer bekend te maken met de diensten die het fieldlab aanbiedt; (iii) het helpen ontwikkelen van innovatieprojecten binnen nieuwe sectoren waarmee het fieldlab aantoont dat het ook binnen die sector een toegevoegde waarde heeft;
4. 'Human Capital'-activiteiten: activiteiten die als doel hebben om het fieldlab nieuwe partnerships aan te laten gaan met bijvoorbeeld onderwijsinstellingen, het ontwikkelen van trainingen/opleidingen voor studenten of bedrijven, etc.
5. Uitvoering van een innovatieprogramma/incubator/accelerator: dit betreffen zowel activiteiten voor het opzetten als voor de uitvoering van een innovatieprogramma, incubator of accelerator. Belangrijke eis is dat het hierbij gaat om activiteiten die direct bijdragen aan de doorontwikkeling van het fieldlab en het helpen van een gebruiker om zijn innovatieve product, proces of dienst door te ontwikkelen, te implementeren en/of te vermarkten;

6. Overige MKB-ondersteuning: naast het aanbieden van bijvoorbeeld fysieke testfaciliteiten kan het fieldlab ook andere ondersteuning bieden aan gebruikers. Denk hierbij aan innovatieadvies en het coachen van startups en scale-ups.